

Miljøgodkendelse § 11

af svinebruget

Lykkegårdsvej 55

8355 Solbjerg

Registreringsblad - Miljøgodkendelse

Landbrugets navn og beliggenhed	Bavarslund Lykkegårdsvej 55, 8355 Solbjerg
Matrikel nr.	5 c Fastrup By, Vitved
Cvr. nr.	88-88-88-12
P-nr.	1.000.272.605
Ejer af ejendommen	Svend Åge Lyngby Pedersen
Driftsansvarlig	Svend Åge Lyngby Pedersen
Brugstype	Svinebrug med smågrise og slagtesvin
Godkendelsesbetegnelse	§ 11, husdyrbrug for mere end 75 DE
Biaktivitet (kræver ikke selvstændig godkendelse)	Biogasanlæg med en samlet indfyret effekt, som er mindre end 1 MW samt en tilført mængde af husdyrgødning, som er mindre end 30 t/dag
Driftsansvarlig for biogasanlæg	Svend Åge Lyngby Pedersen
Ejer af biogasanlæg	Jens Pedersen, Gosmervej 56, 8300 Odder
Tilsynsmyndighed	Århus Kommune, sagsnr. NM/07/01682
Godkendelsens dato	8. juli 2009
Tilsyn	Kommunen har, som tilsynsmyndighed, ret til på et hvert tidspunkt at kontrollere om vilkårene i godkendelsen overholdes.
Næste revurdering af godkendelsen	År 2017, hvis der ikke foretages ændringer af produktionen. I dette tilfælde må kommunen som udgangspunkt ikke ændre vilkårene. Egenkontrol er undtaget fra denne beskyttelse.

Indholdsfortegnelse

Registreringsblad - Miljøgodkendelse	2
Indholdsfortegnelse:	3
Indledning.....	5
Resume	5
Vurdering	6
Del 1: Miljøgodkendelse	7
1.1 Vilkår for godkendelsen.....	8
<i>GENERELT</i>	<i>8</i>
Drift af anlægget:	8
1. <i>PRODUKTIONSNIVEAU.....</i>	<i>8</i>
2. <i>PLACERING AF BYGNINGER.....</i>	<i>9</i>
3. <i>STØJGRÆNSER.....</i>	<i>9</i>
4. <i>BESKYTTELSE AF JORD, GRUNDEVAND OG OVERFLADEVAND VED DRIFTSBYGNINGER.....</i>	<i>9</i>
5. <i>OPBEVARING AF HUSDYRGØDNING.....</i>	<i>10</i>
6. <i>AFFALD.....</i>	<i>11</i>
7. <i>VENTILATION, LUGT, STØV OG LYS.....</i>	<i>11</i>
8. <i>FLUE OG SKADEDYR.....</i>	<i>11</i>
9. <i>OLIETANKE</i>	<i>12</i>
10. <i>DRIFTSFORSTYRELSE OG UHELD</i>	<i>12</i>
11. <i>AMMONIAK OG NATUR.....</i>	<i>12</i>
Drift af arealer:	13
13. <i>NITRAT</i>	<i>13</i>
14. <i>FOSFOR</i>	<i>13</i>
15. <i>BAT.....</i>	<i>13</i>
16. <i>EGENKONTROL</i>	<i>13</i>
Del 2 Beskrivelse og vurdering af ansøgningen.....	15
2.1.1 <i>Produktion og indretning af stalde</i>	<i>15</i>
2.1.2 <i>Placering af eksisterende stalde og anlæg.....</i>	<i>16</i>
2.1.3 <i>Spildevand</i>	<i>17</i>
2.1.4 <i>Støj</i>	<i>17</i>
2.1.5 <i>Lugt, støv og lys.....</i>	<i>18</i>
2.1.6 <i>Energi og ressourceforbrug.....</i>	<i>19</i>
2.1.7 <i>Opbevaring af husdyrgødning</i>	<i>20</i>
2.1.10 <i>BAT (renere teknologi)</i>	<i>22</i>
2.1.11 <i>Olietanke.....</i>	<i>24</i>
2.1.12 <i>Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand ved bygninger.....</i>	<i>25</i>
2.1.13 <i>Transporter på offentlig vej.....</i>	<i>27</i>
2.1.14 <i>Skadedyr.....</i>	<i>27</i>

2.1.15 Ammoniakpåvirkning af naturområder fra staldanlæg.....	28
2.1.15 Ophør	29
2.2 Påvirkninger af omgivelserne fra markarealer.....	30
2.2.3 Grundvand	30
2.2.4 Natur	30
Påvirkning af natur er beskrevet under pkt. 2.1.17. Udspretningsarealer grænser ikke op til naturarealer, som er omfattet af habitatreglerne eller som i øvrigt er ammoniakfølsomme.	30
3.0 Offentliggørelse.....	30
Klagevejledning.....	30
LOVGRUNDLAG	30

BILAG

Bilag 1A-B Ansøgning version 3/miljøteknisk redegørelse
Bilag 1C Ansøgning på beregning af arealer i nitratfølsomt grundvandsområde
Bilag 2 Situationsplan for bygningerne
Bilag 3 BAT redegørelse
Bilag 4 Supplerende oplysninger og indretning af stalde
Bilag 5 Bufferzoner natur (300 m og 1000 m)
Bilag 6A Kort med udspretningsarealer herunder mark. nr. og transportvej
Bilag 7 a-d Kortbilag til arealvurderinger
Bilag 8 Udtalelse fra Skanderborg Kommune

Indledning

Århus Kommune har den 26. december 2007 modtaget ansøgning fra ejendommen Bavarslund, Lykkegårdsvej 55, 8355 Solbjerg, om udvidelse og ændring af produktionen i eksisterende bygninger fra 453 søer med 3500 smågrise, svarende til 125,65 dyreenheder til 3800 slagtesvin fra 8 – 109 kg, svarende til 142,83 dyreenheder.

Med henblik på at imødekomme krav til miljø og natur er der i den mellemliggende periode sket projektilpasninger. Den seneste udgave af ansøgningen (version 3) er modtaget 26. oktober 2008 (bilag 1A) sammen med en særskilt beregning på nitratfølsomme grundvandsområder (bilag 1B). Disse 2 bilag sammen med tidligere indsendte detailbeskrivelser af projektet ligger til grund for miljøgodkendelsen.

Projektilpasninger medfører, at det ansøgte produktionsniveau er reduceret og hermed godkendes til en årsproduktion på:

137,19 DE svarende til et maksimalt dyrehold på 3650 slagtesvin fra 8 – 109 kg

Ansøgningen er udarbejdet af Konsulent Finn N. Jensen, Herningvej 23, 7300 Jelling.

Der har som et led i godkendelsen været tilsyn på ejendommen den 18. februar 2008.

Udbringningsarealerne ligger både i Skanderborg og Århus Kommuner. Skanderborg Kommune er derfor hørt undervejs.

Husdyrbruget har ikke været miljøgodkendt før. Godkendelsen omfatter derfor hele ejendommen, det tilhørende biogasanlæg og de omtalte udbringningsarealer (bilag 6).

Resume

Der sker ingen bygnings- eller anlægsmæssige udvidelser i forbindelse med udvidelse af dyreholdet.

Ejendommen har egen produktion af biogas, som anvendes til opvarmning af stalde.

Der er redegjort for BAT i ansøgningen. Et enkelt staldafsnit opfylder BAT-byggeblad 106.04.52.

Der er foretaget en vurdering af merdepositionen fra stald og lager, da udvidelsen ligger indenfor afstandskravet i Husdyrlovens § 7 til overdrev større end 10 ha, som er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder.

Der inddrages ikke nye arealer i forbindelse med udvidelsen. Udvaskningen af kvælstof til vandmiljøet nedsættes ved udvidelsen. Der vil efter udvidelsen være fosforbalance på

arealerne, hvorved risikoen for udvaskning af fosfor til Randers Fjord og Brabrand Sø er mindsket.

Udvaskningen af nitrat til grundvandet nedbringes jf. ansøgningen fra 60,4 mg nitrat/l til 54 mg nitrat/l på nitratfølsomme grundvandsarealer, idet der i projektet er indført projektilpasning ved at nedsætte dyretrykket til 1,21 DE/ha og indføre 2,6 % flere efterafgrøder på disse arealer.

Nedsættelsen af belastningen med næringsstoffer til vandmiljøet sker for størstedelen ved hjælp af nedsat dyretryk/ha, foderoptimering og efterafgrøder.

Generelt

Ejeren er selv ansvarlig for at indhente øvrige fornødne godkendelser eller tilladelser.

Der gøres opmærksom på, at øvrig lovgivning, som ikke er nævnt i denne godkendelses vilkår - fx den til enhver tid gældende husdyrgødningsbekendtgørelse - naturligvis også skal overholdes.

Vilkår i godkendelsen er som hovedregel kun stillet for de punkter, hvor Århus Kommune vurderer, at kravene skal være mere vidtgående end de generelle bestemmelser.

Vurdering

Århus Kommune vurderer, at landbruget ved at overholde lovgivningen og de stillede vilkår, kan drives på stedet uden at påføre omgivelserne væsentlig forurening.

Del 1: Miljøgodkendelse

På grundlag af sagens oplysninger meddeles hermed miljøgodkendelse i henhold til § 11 "Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug"¹ til omlægning af svinebruget, så der kan produceres 137,19 dyreenheder (DE) svarende til en årsproduktion på max. 3.650 slagtesvin fra 8 – 109 kg.

Godkendelsen omfatter de miljømæssige forhold, som reguleres i "Husdyrloven" og i "Bekendtgørelsen om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug"², samt i "Vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse af husdyrbrug"³ dvs. forhold af betydning for det eksterne miljø.

Hvis andet ikke er anført er det en forudsætning for godkendelsen, at de vilkår, der er anført nedenfor, overholdes straks fra driften omlægges herunder i indkøringsperioden.

Inden etablering eller ændring af anlæg som fx stalde, afløb eller anlæg til gødningsopbevaring, skal der indgives anmeldelse til godkendelses- og tilsynsmyndigheden. Der skal ligeledes indgives anmeldelse, inden der foretages ændringer af dyreholdet, driften eller udspretningsarealet. Godkendelsesmyndigheden tager herefter stilling til, om ændringen er godkendelsespligtig.

Godkendelsen vil blive revurderet om 8 år i overensstemmelse med gældende regler om, at miljøgodkendelser skal revurderes regelmæssigt.

Risikoforhold

Husdyrbruget er ikke omfattet af risikobekendtgørelsen.

Tilsynsmyndighed

Århus Kommune er både godkendelses- og tilsynsmyndig på husdyrbruget. Godkendelse og tilsyn udføres af Forvaltningen Natur og Miljø.

Øvrige godkendelser

Husdyrbruget har ikke tidligere været miljøgodkendt. Denne godkendelse omfatter derfor hele husdyrbruget.

¹ Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, nr. 1572 af 20. december 2006 (Husdyrloven)

² Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug, nr. 648 af 18. juni 2007.

³ Vejledning fra Skov- og Naturstyrelsen. Tilladelse og miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug (dec. 2006)

1.1 Vilkår for godkendelsen

GENERELT

- 0.1 Godkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 2 år fra godkendelsens dato, dvs. bygninger skal være taget i brug, og den første del af det ansøgte dyrehold sat ind.

Hvis dyreholdets størrelse derefter har været på et lavere niveau i mere end 3 år, vil det tilladte maksimum blive vurderet på ny.
- 0.2 Et eksemplar af nærværende godkendelse skal til enhver tid være tilgængeligt på husdyrbruget. Driftspersonale og andre, der har indflydelse på landbrugets drift, skal være orienteret om godkendelsens indhold.
- 0.3 Husdyrbruget skal indrettes og drives, som beskrevet i ansøgningen og de supplerende oplysninger, som ligger til grund for godkendelsen, bortset fra de ændringer, der fremgår af nedenstående vilkår.
- 0.4 Tilsynsmyndigheden skal orienteres, når driftsherre har kendskab om følgende forhold:
 - Ejerskifte af husdyrbruget og eller biogasanlæg.
 - Hel eller delvis udskiftning af driftsherre.
 - Indstilling af eller nedgang i driften for en længere periode.
 - Ophør af driften
- 0.5 Ved ophør af husdyrhold skal der træffes nødvendige foranstaltninger for at imødegå fremtidig forurening af jord og grundvand og for at bringe stalde og anlæg tilbage i en miljømæssig tilfredsstillende tilstand. En redegørelse for disse foranstaltninger skal fremsendes til tilsynsmyndigheden senest 1 mdr. efter driften er helt eller delvist ophørt.

Drift af anlægget:

1. PRODUKTIONSNIVEAU

- 1.1 Godkendelsen omfatter en årsproduktion af 3650 slagtesvin fra 8 kg til 109 kg, svarende til i alt 137,19 DE efter nugældende beregningsmetode.
- 1.2 Vægten og sammensætningen af dyrene kan variere i mindre grad indenfor de tilladte dyreenheder.
- 1.3 Den godkendte produktion skal være jævnt fordelt over året.

2. PLACERING AF BYGNINGER

Der skal i forbindelse med ændring/udvidelse af dyreholdet ikke etableres nye bygninger eller anlæg. Beliggenhed og anvendelse af de eksisterende bygninger og anlæg fremgår af bilag 2 og 4.

3. STØJGRÆNSER

- 3.1 Driften af husdyrbruget må ikke medføre, at husdyrbrugets samlede bidrag til støjbelastningen ved nabobeboelses opholdsareal i det åbne land og indenfor den kommuneplanlagte landsbyafgrænsning af Fastrup overstiger følgende grænseværdier:

	Tidsinterval	Grænseværdi	Midlingstid
Hverdage	Kl. 07.00-18.00	55 dB(A)	ref. tid 8 timer
Lørdage	Kl. 07.00-14.00	55 dB(A)	ref. tid 7 timer
Lørdage	Kl. 14.00-18.00	45 dB(A)	ref. tid 4 timer
Søn- og helligdage	Kl. 07.00-18.00	45 dB(A)	ref. tid 8 timer
Aften	Kl. 18.00-22.00	45 dB(A)	ref. tid 1 time
Nat	Kl. 22.00-07.00	40 dB(A)	ref. tid ½ time

- 3.2 Støjbelastningen er det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) målt eller beregnet i punkter 1,5 m over terræn. Referencetiden, er periodens mest støjbelastede tidsrum. Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige 55 dB(A) ved boliger udenfor bedriften.
- 3.3 Brugen af landbrugsredskaber i marken er undtaget fra støjgrænserne.
-

4. BESKYTTELSE AF JORD, GRUNDVAND OG OVERFLADEVAND VED DRIFTSBYGNINGER

- 4.1 Håndtering af flydende husdyrgødning, foder kunstgødning og sprøjtemidler må ikke ske på en sådan måde, at der er fare for forurening af jord, grundvand, vandløb eller dræn.

4.2 Gylle

Der må ikke anvendes fastmonteret pumpeanlæg på gyllebeholdere. Der skal anvendes gyllevogn med egen påmonteret pumpe og returløb.

Der må anvendes traktormonteret pumpe ved pumpning mellem de to gyllebeholdere. Det indebærer, at særlig instruks jf. vilkår 10.1 følges.

Fortank skal være forsynet med niveauføler, som ved 75 % fyldt fortank aktiverer alarm i stalden.

Gylle skal dagligt pumpes fra fortank til biogasanlæg.

4.3 Råvarer og hjælpestoffer

Flydende handelsgødning skal opbevares i tanke på plads med fast bund, så spild kan opsamles.

Olietank til diesel skal placeres, så den ikke kan påkøres.

Tankning af diesel skal ske på en plads med fast bund, så spild kan opsamles.

Tankpistol må ikke kunne fastlåses under tankning.

4.4 Spildevand

Spildevand fra vask af stalde og udleveringsrampe skal ledes til gyllebeholder, da det kan indeholde rester af foder og gødning.

Spildevand fra vask af foderrum, foderrekvisiter og landbrugsmaskiner skal ledes til gyllebeholder eller særskilt opsamlingsbeholder.

4.5 Sprøjtemidler og udstyr til sprøjtning

Sprøjtemidler skal opbevares i originalemballage og i et rum med tæt gulv eller i en sikret beholder, så der ved brud på emballage ikke kan ske forurening af jord eller grundvand.

Der må ved ejendommen ikke ske påfyldning af marksprøjte, udvendig vask af marksprøjte eller traktor anvendt til sprøjtning.

Skyllenvand fra indvendig vask af sprøjteudstyr må udspredes på behandlet mark.

4.6 Vaskeplads

Vaskevand fra vaskeplads må ikke kunne tilledes dræn, men skal opsamles i gyllebeholder eller ledes til særskilt beholder.

Vaskepladsens bund skal opfylde landbrugets byggeblad for vaskepladser.

Vaskepladsen skal efter anvendelse til vask rengøres og rengøringsvand skal opsamles.

5. OPBEVARING AF HUSDYRGØDNING

- 5.1 Der skal mindst hvert 10. år føres periodisk kontrol af pumper, rørsamlinger og rørføringer til gylletransport. Kontrollen skal udføres af en sagkyndig. 1. kontrol skal ske ved næste beholderkontrol i 2012.

- 5.2 Hvis en gyllebeholder tages ud af drift skal den rengøres. Afmeldes en gyllebeholder beholderkontrol, skal den gøres uanvendelig indenfor samme kalenderår.
-

6. AFFALD

- 6.1 Alt affald skal opsamles, opbevares og transporteres på en måde, som ikke medfører forurening af omgivelserne, herunder jord, grundvand, vandløb eller luft.

Farligt affald skal opbevares under tag på en fast plads med opsamlingskapacitet, der svarer til rumfanget af største beholder med flydende affald.

- 6.2 Døde dyr skal opbevares efter de til enhver tid gældende veterinære krav og afskærmes mod hunde og vilde dyr på en måde, så der ikke opstår uhygiejniske forhold i forhold til omgivelserne eller risiko for forurening af grundvand og overfladevand.

Større døde dyr skal afhentes hurtigst muligt og senest efter 2 dage, mindre dyr på køl dog senest efter 14 uge.

7. VENTILATION, LUGT, STØV OG LYS

- 7.1 Ventilationsfirmaets instruktioner for vedligeholdelse af ventilationsanlæggene skal følges. Ventilationsanlæg skal rengøres, når et staldafsnit tømmes for dyr og justeres af sagkyndig efter behov, dog mindst en gang om året.
- 7.2 Bund- og vægflader skal så vidt muligt holdes tørre for at mindske lugtgener.
- 7.3 Sammensætningen og antallet af svin på stald må på intet tidspunkt medføre en lugtmission, der giver større lugtgeneafstand end forudsat i ansøgningen.
- 7.4 Husdyrbruget må ikke give anledning til væsentlige støvgener på offentlig vej.
- 7.5 Udendørs pladsbelysning må ikke kunne give anledning til væsentlige gener for færdsel på offentlig vej.
-

8. FLUE OG SKADEDYR

- 8.1 Der skal på husdyrbruget foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de til enhver tid nyeste retningslinier fra Danmarks Jordbrugsforskning, Skadedyrlaboratoriet.

- 8.2 Foder skal opbevares og bygningsnære arealer skal være ryddelige og renholdte, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr.
-

9. OLIETANKE

- 9.1 Olietanke skal opfylde den til enhver tid gældende olietankbekendtgørelse.
-

10. DRIFTSFORSTYRRELSER OG UHELD

- 10.1 Landbruget skal senest 1 måned efter, at godkendelsen er meddelt have udarbejdet en beredskabsplan for ejendommen. Beredskabsplanen skal angive kontaktoversigt til myndigheder og entreprenører i forbindelse med miljøuheld, mulige forureningskilder og plan for hvordan en forurening kan afværges.

Beredskabsplanen skal være bilagt et oversigtskort over ejendommen og et kort der viser:

- Afløbsbrønde, dræn og udløbspunkter i vandløb.
- Oplag af farlige stoffer og flydende produkter
- Evt. nødstop

Der skal være ophængt instruks i forhold til miljøuheld ved anlæg, som betjenes af medarbejdere, eksterne leverandører eller entreprenører. Instruksen skal også være udformet på fremmedsprog, hvis de personer som betjener anlægget ikke kan dansk.

- 10.2 Ved uheld der afstedkommer risiko for forurening af miljøet skal beredskabet straks underrettes via **1-1-2**.
- 10.3 Tilsynsmyndigheden skal underrettes telefonisk om driftsforstyrrelser eller uheld, som indebærer en risiko for eller medfører forurening af omgivelserne.
- 10.4 En skriftlig redegørelse for hændelsen skal være tilsynsmyndigheden i hænde senest én uge efter at den er sket. Det skal fremgå af redegørelsen, hvilke tiltag der vil blive iværksat for at hindre lign. driftsforstyrrelser eller uheld i fremtiden.
-

11. AMMONIAK OG NATUR

- 11.1 Foder må maksimalt indeholde 150 g. råprotein/FE.

Drift af arealer:

12. NITRAT

12.1 Arealerne skal drives med de sædskifter, der er angivet i ansøgningen.

13.2 Grundvand

Markerne 1-1, 3-0, 9-0 og 17-0 må maksimalt tilføres husdyrgødning fra et husdyrtryk på 1,21 DE/ha og skal drives efter sædskifte S2 og med 20 % efterafgrøder. Disse afgrøder skal følge de samme regler, som gælder for lovpligtige efterafgrøder, hvad angår artsvalg, dyrkningsperiode og kvælstofgødning.

Efterafgrøder må ikke erstattes med 100 % vintersæd.

13. FOSFOR

13.1 Der skal opretholdes fosforbalance på udspretningsarealerne.

13.2 Anvendt færdigfoder (tørfoder) må maksimalt indeholde 4,3 g P pr FE for slagtesvin.

14. BAT

14.1 Staldafsnit, som ikke ved udvidelsen lever op til BAT-byggeblad 106.04.52 skal ved næste gennemgribende renovering af staldsystemer leve op til bedst tilgængelige staldsystem.

15. EGENKONTROL

15.1 Der skal hvert år inden 1. april udarbejdes en journal, dvs. en samling af nedenstående oplysninger. Journalen skal vises til tilsynsmyndigheden på forlangende, fx ved tilsyn:

1. Dokumentation for besætningens størrelse, fx E-kontrol og salgsfakturaer.
2. Servicerapport for eftersyn og justering af ventilationsanlæg.
3. Dokumentation for bortskaffelse af affald, f. eks. i form af fritagelse fra afleveringspligt til modtagestation og kvitteringer fra aftagende firmaer.
4. Reparation af gyllebeholder, pumper og pumpeledning.
5. Uheld, der har medført risiko for forurening af grundvand eller vandløb.

6. Gødningsregnskab, der viser:

- At markerne 1-1, 3-0, 9-0 og 17-0 kun tilføres husdyrgødning svarende til max. 1,21 DE/ha
- At der i sædsskiftet for markerne 1-1, 3-0, 9-0 og 17-0 er etableret 20 % efterafgrøder.
- At der er fosforbalance på ejendommen.

Beregninger kan foretages som løbende gennemsnit over 3 år.

7. Dokumentation for, at indholdet af fosfor i foderet til slagtesvin ikke overstiger 4,3 g P/FE. Dokumentationen kan foreligge i form af foderplanen, som hvert 3. år suppleres med laboratorieanalyser af det færdigblandede foder. Analyserne skal foretages af et anerkendt laboratorium. 1. analyse skal foreligge 1. marts 2010.

15.2 Kontrol af støj

Tilsynsmyndigheden kan bestemme, at husdyrbruget skal dokumentere, at støjgrænserne er overholdt.

Dokumentationen skal senest 3 måneder efter, at kravet er fremsat, tilsendes tilsynsmyndigheden sammen med oplysninger om driftsforholdene under målingen. Dokumentationen skal fremsendes både i papirformat og digitalt.

15.3 Krav til støjmåling

Husdyrbrugets støj skal dokumenteres ved måling eller beregning efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen, p.t. nr. 6/1984, Måling af ekstern støj og nr. 5/1993, beregning af ekstern støj fra virksomheder.

Støjmåling skal foretages, når støjende anlæg er i fuld drift eller efter anden aftale med tilsynsmyndigheden.

Dokumentationen skal udføres af et målefirma, som er akkrediteret af DANAK eller godkendt af Miljøstyrelsen til "Miljømålinger ekstern støj".

Støjdokumentationen skal gentages, når tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Hvis støjgrænserne er overholdt, kan der kun kræves én årlig støjbestemmelse.

Udgifterne hertil afholdes af husdyrbruget.

15.4 Definition på overholdte støjgrænser

Grænseværdier for støj, jf. vilkår 3.1 og 3.2 anses for overholdt, hvis målte eller beregnede værdier fratrukket ubestemtheden er mindre end eller lig med grænseværdien.

Målingernes og beregningernes samlede ubestemthed fastsættes i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledninger. Ubestemtheden må ikke være over 3 dB(A).

Del 2 Beskrivelse og vurdering af ansøgningen

Beskrivelsen og vurderingen af ansøgningen er delt op i 2 hovedafsnit:

- 2.1) Påvirkning af omgivelser fra bygninger og anlæg
- 2.2) Påvirkning af omgivelser fra drift af arealer

Ejendommen ligger tæt på kommunegrænsen til Skanderborg Kommune og en del arealer ligger i Skanderborg Kommune. Skanderborg Kommune har derfor udtalt sig om arealer og arealpåvirkninger i Skanderborg Kommune. Disse udtalelser indgår i vurdering af ansøgningen.

Der er i forbindelse med vurdering af godkendelsen sket en nedjustering af dyreholdet i forhold til det først fremsendte projekt for at mindske udvaskning til grundvandet. Projektet er fra 1. version til 3. version nedjusteret fra en årsproduktion på 3800 smågrise og slagtesvin fra 8 – 109 kg til 3.650 smågrise og slagtesvin fra 8 – 109 kg

Den følgende beskrivelse og vurdering bygger på version 3 af miljøansøgning nr. 6145. og medsendte beregning på marker placeret i nitratfølsomme grundvandsområder. Samt tidligere supplerende oplysninger om stalde og øvrige bygningsrelaterede oplysninger.

2.1 Påvirkning af omgivelser fra husdyrhold, bygninger og anlæg

Udvidelsen af dyrehold sker i eksisterende bygninger og eksisterende anlæg benyttes.

2.1.1 Produktion og indretning af stalde

Der er søgt om en udvidelse og ændring af produktionen fra 453 søer med produktion af 3.500 smågrise, svarende til 125,65 dyreenheder til produktion af 3.650 slagtesvin fra 8 til 109 kg, svarende til 137,19 dyreenheder.

Årsdrift	Nu drift	Ansøgt drift
Dyrehold/år	453 søer med 3500 smågrise	3.650 smågrise og slagtesvin fra 8-109 kg
Samlet de/år	125,65 de	137,19 de
Staldafsnit	Nu drift	Ansøgt drift
Staldafsnit 04A	Toklimastalde til smågrise	Klimastald til 3.650 smågrise/år. Der er 630 stipladser
Staldafsnit 04B		Ubenyttet stald
Staldafsnit 05A	Drægtighedsstald	1825 slagtesvin 30 – 109 kg/år Der er 500 stipladser
Staldafsnit 05B		Ubenyttet stald
Staldafsnit 06A	Farestald	Udleveringsrum til slagtesvin
Staldafsnit 06B		1825 slagtesvin 30 – 109 kg/år. Der er 500 stipladser
Staldafsnit 07		Restsvin og sygestier

Nuværende drægtighedsstald og farestalde ændres ved renoveringen til slagtesvin fra 30 – 109 kg. Stald 04 forbliver uændret som klimastald. Staldene 05A-06A og 06B ryddes for inventar til søer. Staldbunden forbliver uændret, som delvis spaltegulv med 25-49 % fast gulv. Staldene 05A og 06B bliver hver indrettet med vægt og en flokstørrelse på ca. 400

af løsgående slagtesvin. Stald 07 forbliver uændret fra nudrift. Den vil blive brugt til sygestald og de restgrise, som enten ikke er store nok til at komme fra klimastalden (ca. 40 stk. hver 6. uge) til slagtesvinestalden eller som ikke er store nok til at komme på slagteri. På den måde kan produktionsstalde tømmes helt og rengøres. De gamle klimastalde benævnt 04B og stald nr. 05B udtages af driften.

Slagtesvinene skal gå i løsdrift, hvor de via et vægtsystem blive indsluset i et foderområde og igen udsluset enten til stalden eller til et udslusningsområde til slagteri.

Produktionsændringen foregår i eksisterende stalde med delvist spaltegulv. Der ændres ikke i gyllesystem men alene indretningen af stalden. (se afsnit om BAT)

Vurdering af produktion:

Den ansøgte produktionsstørrelse er grundlag for vurderinger af miljøpåvirkninger. Det drejer sig om en mindre udvidelse på 11,5 DE. Udvidelsen medfører en ændring fra sohold og smågriseproduktion til slagtesvineproduktion fra 8 kg -109 kg. Produktionsudvidelsen giver anledning til miljøvurdering og miljøgodkendelse efter § 11 i Husdyrloven.

2.1.2 Placering af eksisterende stalde og anlæg

Ejendommen har bygninger på begge sider af den offentlige vej Lykkegårdsvej. Udvidelse af dyreholdet sker i eksisterende bygninger syd for Lykkegårdsvej. Afstanden til offentlig vej og dræn herunder afløb til dræn er ikke overholdt. I forhold til dræn vurderes risikoen under punktet uheld.

Nærmeste -	Afstand i m	Afstandskrav i m
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	600	25
Almene vandforsyningsanlæg	1100	50
Vandløb/dræn /sø	6	15
Offentligvej og privat fællesvej	0,5	15
Levnedsmiddelvirkosomhed	-	25
Beboelse på sammen ejendom	12	15
Naboskel	136	30
Nabobeboelse	186	50
Byzone, sommerhusområde eller lokalplanlagt område til boliger	700	50

Anlægget opfylder krav om minimum 50 meter til nuværende eller planlagt byzone, samlet bebyggelse, nabobebyggelse osv.

Vurdering af stalde og anlæg

Det er eksisterende stalde og anlæg. Det vurderes, at der i forhold til dræn kan være risiko for forurening. Derfor er dette punkt taget op under uheld og der stilles vilkår til indretning og drift.

Natur- og landskabsinteresser:

Områdets anvendelse er i kommuneplanen fastlagt til jordbrugsformål. Med mindre særlige forhold gør sig gældende, må der inden for området kun opføres eller indrettes bebyggelse, som er nødvendig for landbruget, skovbruget og gartnerierhvervet.

Hverken bygninger eller arealer ligger indenfor område med særlige landskabelige, geologiske eller rekreative interesser. Bygninger og arealer nord for Lykkegårdsvej ligger indenfor Regionplanens geologisk interesseområde (Pilbrodalen). Der er registreret beskyttede sten- og jorddiger ved markerne: 12-0, 15-0, 17-0, 3-0, 6-0 og 6-1. Ved mark 6-0 er der endvidere registreret et beskyttet vandhul.

Vurdering af projektets konsekvenser for landskabelige forhold

Landskabelige påvirkes ikke, da der er tale om eksisterende bygninger og anlæg og da der ikke er fastlagt særlig beskyttelse af landskabet. Vandhul og diger påvirkes ikke af driftsudvidelsen. Både vandhul og diger er beskyttet efter bestemmelser i Naturbeskyttelsesloven.

2.1.3 Spildevand

Der er etableret nedsivningsanlæg fra stuehuset i 2004. Spildevand fra driftsbygninger ledes til gylletank. Tagvand ledes direkte til dræn. Recipienten er Fastrupmark Bæk (drænet ledes til en rørlagt strækning af bækken). Fastrupmark Bæk har været påvirket af spildevandstilledning og erosion. Der er nu gennemført spildevandsrensning fra enkeltejendomme. Overfladevandsforholdene er i fremadrettet drift uændrede.

Vurdering af spildevand

Da der ikke sker udvidelse af bygningsmassen kan tagvand uhindret tilledes dræn. Andet spildevand må ikke tilledes dræn uden forudgående særskilt udledningstilladelse. Der er stillet vilkår til drift i nærheden af regnvandsbrønde, hvor der er risiko for overfladeforurening med gylle eller flydende foder.

2.1.4 Støj

De væsentligste støjkloder er beskrevet i nedenstående tabel. Der sker reduktion i støjen:

Støjkloder	Tidsrum for støj		Støjbegrænsende tiltag
	Nu drift	Ansøgt drift	
Ventilation*)	altid	altid	Færre ventilatorer i ansøgt drift
Korntørring	Sæsonbetonet		
traktorpumpe	Sæsonbetonet		ingen
levering af dyr		Hver 6. uge	begrænset opholdtid i det fri
Foderblander	1-2 time dagligt	1-2 time dagligt	Placeret i lade
Markarbejde	Sæsonbetonet		Er ikke omfattet af regulering

*) er beskrevet nedenunder

Det vurderes, at svinebruget skal overholde støjgrænserne for "Type 3. Blandet bolig og erhverv" i "Støjvejledningen nr. 5 / 1984". Disse støjgrænser er anbefalet af Miljøstyrelsen for landbrugsvirksomheder i det åbne land og anvendes i Århus Kommune for støj i landzonelandsbyer.

Beskrivelse af ventilationsanlæg

Støj forventes mindsket, da færre ventilatorer anvendes ved ansøgt drift. Ventilatorerne er fra 1986 til 1988 og er af typen undertryksanlæg. Fremadrettet vil der være følgende

antal anlæg i drift 13 stk. (Stald 04A: 4 stk., Stald 05: 2 stk., Stald 06B: 3 stk. og Sygestald 07: 4 stk.). Der sker en løbende udskiftning, som er nævnt under BAT.

Vurdering af støj:

Det vurderes at ejendommen kan overholde støjgrænserne for "Type 3. Blandet bolig og erhverv" i støjvejledningen nr. 5 / 1984. Der er stillet vilkår om grænseværdier og dokumentationskrav for overholdelse af støjgrænserne ved klager over støj fra ejendommen.

2.1.5 Lugt, støv og lys

Lugt

Der vil hovedsageligt være tale om forurening i form af lugt, støv og ammoniak fra stalde. Desuden vil det lugte i forbindelse med udkørsel af gylle, dog i begrænsede perioder. Ved vurderingen tages der udgangspunkt i at nabobeboelser er beliggende i samlet bebyggelse i landzone.

Der er endvidere etableret et biogasanlæg på ejendommen i 2003. Der modtages ikke andet organisk materiale til biogasanlægget. Biogasproduktionen foregår i lukkede anlæg. Der er derfor ikke tillagt yderligere lugtillæg.

Det vurderes, at der er en lille forøgelse af lugtgener fra den ansøgte produktion i forhold til nuværende produktion, da søer med smågrise generelt lugter mindre end slagtesvin.

Det er oplyst, at klimastalden vaskes hver 6. uge før der indsættes et nyt hold smågrise og at slagtesvinestaldene vaskes hver 12. uge, når staldene tømmes for slagtesvin. Der er installeret automatisk iblødsætning før vask. Der er endvidere etableret overbrusningsanlæg efter gældende regler.

Lugtberegning

Lugtberegningen er foretaget efter den nye lugtvejledning. Lugtberegningen er ens i version 1 og version 3 af ansøgningen selv om dyreholdet er sænket.

Nærmeste fritliggende nabobeboelse uden landbrugspligt ligger vest for eksisterende stalde. Der er mere end 195 meter fra beboelsen til alle staldafsnit.

Nærmeste beboelse i samlet bebyggelse uden landbrugspligt ligger øst for eksisterende stalde. Der er ca 186 m mellem nærmeste beboelse i Fastrup og nærmeste staldafsnit.

Nærmeste byzone (Solbjerg) ligger 700 m fra nærmeste stald.

Der er ikke andre husdyrbrug med mere end 75 DE indenfor en radius af 100 meter fra nærmeste beboelse, der skal derfor ikke ske tillæg for lugt.

Lykkegårdsvej 35: Nærmeste beboelse i Fastrup (samlet bebyggelse)

Lykkegårdsvej 99: Nærmeste fritliggende bolig i landzone

Områdetype	Afstand mellem stald og område	Beregnings Model*)	Ukorrigeret Geneafstand	Korrigeret Geneafstand	Geneafstand nudrift	Vægtet gennemsnits afstand	Gene-kriterie overholdt?
Byzone	700	Ny	359,70				ja
Samlet bebyggelse	186	Ny	204,43	204,43	128,27	210,83	ja
Enkelt bolig	195	Ny	113,75				ja

*) Beregning kan foretages efter ny vejledning & FMK-vejledningen

Staldanlæggene ligger samlet. Der er i henhold til vejledningen vurderet ud fra en vægtet gennemsnitsafstand, hvor der tages udgangspunkt i staldcentrum og det punkt hos naboen der ligger nærmest det staldanlæg, som medfører størst lugtgener. Eventuelle naboejendomme med landbrugspligt eller som ejes af driftsherre indgår ikke i lugtvurderingen.

Afstanden for væsentlige gener fra stalde fremgår af kolonnen "Ukorrigeret geneafstand".

Genekriteriet for lugt er beregnet overholdt 1,2 gange for både enkelt beboelse og byområde. For nærmeste samlede bebyggelse (Fastrup) er korrigeret geneafstand 204,43 m, mens den vægtede gennemsnitsafstand er 210,83 m.

Støv

Korn og foder snegles eller indblæses i lukket rør til lukket siloer med filterposer, som tømmes og rengøres efter behov.

Lys

Der er udendørs arbejdslys ved fodercentral, korngrav og biogasanlæg. Lyset er kun tændt i en begrænset periode i forbindelse med aktivitet.

Vurdering af lugt, støv og lys:

Det vurderes, at der ved at opretholde god staldhygiejne og vedligeholdelse af ventilationsanlæg og filtre, ikke vil forekomme væsentlige støv og lugtgener for naboer. Udvendig brug af lys er begrænset og vil ikke kunne genere naboer. Der er stillet vilkår for at sikre at der ikke optræder væsentlige gener.

2.1.6 Energi og ressourceforbrug

Ejendommen har siden 2003 haft eget biogasanlæg. Produktionsændringen medfører et mindre forbrug af energi og en mindre produktion af energi.

Energi

Landbruget har sit eget biogasanlæg, som producerer biogas svarende til 16.650 l diesel eller 150.000 KW. Det betyder at landbruget er selvforsynende med varme.

Årligt forbrug	Nu drift	Ansøgt drift
Årlige elforbrug	170.000 kwh	< 170.000 kwh

Årligt forbrug af olie	Under 1000 liter	Under 1000 liter
Årlig egen produktion af energi fra biogasanlæg	150.000 kw	135.000 kw

Det årlige elforbrug forventes at falde pga. mindre brug af varmelamper og mindre lys, da produktionsændringen medfører mindre arbejde i stalden. El anvendes til foderanlæg, lys, ventilation, korntørring og vask. Der bruges el til pumpning af gylle fra stald til biogasanlæg. Der bruges diesel til traktor ved pumpning af gylle, tørring af korn og kørsel i marken.

Data for biogasanlæg	
Forventet gasproduktion	42.000 m ³ /år
Heraf forventet el-produktion	0 kwh
Heraf forventet varmeproduktion	135.000 kwh
Fremtidigt forbrug	
Biogasanlægget eget forbrug	90.940 kwh
Varmeforbrug til staldanlægget og bolig	135.000 kwh
Fremtidig el-produktion	0 kwh

Beregnet ud fra normtal for den fremtidige gylleproduktion, vil biogasanlægget producere varme svarende til 15.000 liter olie om året. Hvilket skønnes at være tæt på det fremtidige varmebehov.

Vand

Vand forsynes fra Virring Vandværk. Der forventes samme eller lidt faldende vandforbrug.

Årligt vandforbrug m ³	Nudrift	Ansøgt
Drikkevand	4596 m ³	4596 m ³
Vaskevand af stald og overbrusning	120 + 1300 m ³	120 + 700 m ³
Vask af markredskaber og maskiner	14 m ³	14 m ³
Samlet forbrug	6030 m ³	5430 m ³

Der installeres nyt foder og drikkebrug, så vand kun tildeles i drikkebrug. Dermed minimeres spild. Der installeres nyt højtryksoverbrusningsanlæg til grisene, som vil spare ca. 600 m³ vand om året. Der anvendes ikke vand til planteværn pga. maskinfællesskab med andet landbrug. Vask af maskiner vil være uændret.

Vurdering af energi og ressourceforbrug:

Det vurderes, at renovering af stald og ændret produktion medfører en positiv udvikling i ressourceforbruget. Biogasproduktionen falder, men det opvejes næsten af et mindre behov til opvarmning af stalde. Forbruget af energi og ressourcer bør følges ved at der stilles vilkår om egenkontrol.

2.1.7 Opbevaring af husdyrgødning

Gødning håndteres som gylle. Der produceres 2.697 tons gylle om året. Der er to gyllebeholdere på ejendommen. Der er ikke etableret fast overdækning.

Opbevaringsanlæg	Rumindhold m ³	Årlig gylleproduktion	Opført år	Beholderkontrol sidste/næste	Overdækning
Kanaler	260				spalter
Gyllebeholder	1.064		1982	2008 ^{*)} /2018	Naturligt flydelag og tilført halm
Gyllebeholder	1.500		1991	2002/2012	Naturligt flydelag og tilført halm
I alt	2.824	2.697	Kapacitet	> 12 mdr.	

*) Beholderen er kontrolleret og repareret 11.07.08. Der er foretaget følgende reparation:

- Ny betonbanket indvendig mellem bund og elementer.
- 4 nye kabler og elementer omfuget og reparation af kabler med krympeværn.

Gylle ledes fra staldafsnit til en fortank, hvorfra gyllen dagligt pumpes til biogasanlægget.

Vurdering opbevaring af husdyrgødning:

Opbevaringskapaciteten vurderes at være forsvarlig, da der er opbevaringskapacitet på 12 måneder. De to gyllebeholdere er tilmeldt regelmæssig beholderkontrol. Der stilles derudover vilkår om kontrol af rør og pumper.

2.1.8 Foder

Foder opbevares i siloer og korn i planlager. Korn fra planlager (nord for Lykkegårdsvej) blæses i rørsystem under Lykkegårdsvej til fodercentral. Der leveres flydende foder til lager ovenpå stald 07 (Beskrevet nærmere under 2.1.13 Uheld).

2.1.9 Affald

Håndtering og bortskaffelse af affald følger de gældende regulativer for Århus Kommune. For tiden gælder: Regulativ for Erhvervsaffald 2007.

Fødevareregionen er kontrolmyndighed for bortskaffelsen af døde dyr og andet animalsk affald. Døde dyr og andet animalsk affald må ikke nedgraves eller opbevares sammen med gødning, men skal bortskaffes til en godkendt destruktionsvirksomhed i henhold til EU-forordningen om animalske biprodukter (bekendtgørelse nr. 355 af 19. maj 2003).

Døde dyr

Der etableres afhentningsplads under træerne ved gavlen af maskinhuset nordvest for Lykkegårdsvej, da besætningen saneres til ren SPF. Døde smågrise opbevares i en nedkølet container og større dyr placeres på en palle på cement plads og er dækket af kadaverkappe.

Affaldsmængder og håndtering af affald

En del affald kan bortskaffes til den kommunale genbrugsplads. Til egenkontrol forlanges kvittering for aflevering af farligt affald (kan udstedes på genbrugsstationen).

Type	Årlig mængde	Opbevaring	Bortskaffelse
Plast	Ca. 200 kg	Container	Forbrændingsanlæg
PVC	0 kg		Forbrændingsanlæg
Papir og pap	Ca. 100 kg	Container	Forbrændingsanlæg
Glas	0 - 100 kg	Plast beholder værksted	Kommunal affaldsordning
Forbrændingseget Foderemballage, træ	Ca. 2700 kg	Container	Forbrændingsanlæg
Jern og metal	Ca. 1000 kg	Ved maskinhus	Produkthandler
Animalsk affald/ døde dyr	Fast afhentning en gang om ugen af grise.	Smågrise i kølecontainer stor dyr under kadaverkappe	DAKA

Farligt affald

Type	Årlig mængde	Opbevaring	Bortskaffelse	EAK-nummer
Akkumulatorer og batterier	Ikke oplyst			
Elektronikaffald (lystofsrør)	Lystofrør udskiftes løbende	Ikke oplyst		
Pesticidrester		Fryser i gl. maskinhus	Kommunal affaldsordning	05.12
Emballage fra bekæmpelsesmidler			Rengjort emballage afleveres til container og forbrænding	
Spildolie	800 l på 3 -4 år	I 200 l. tromle i på fast gulv maskinhus	Afhentes af Gunnar Lund Olieservice A/S	13.02.08
Medicinrester, husdyr	Afleveres som til kommunal affaldsordning.			05.13
Klinisk risikoaffald		Indsamlingsbøtte	kommunalaffaldsordning	
Spraydåser, maleraffald	10 kg	Plast beholder i stald og værksted	kommunalaffaldsordning	

Vurdering affald:

Det vurderes, at den angivne drift opfylder Århus Kommunes "Regulativ for Erhvervsaffald". Der er derfor kun stillet vilkår om opbevaring af affald. Døde dyr opbevares efter gældende regler og væk fra offentlig vej.

2.1.10 BAT (renere teknologi)

BAT er for § 11 godkendelser centreret om staldsystemer og miljøteknologier, hvor der er udarbejdet BAT-blade.

Bedste tilgængelige staldteknologi

Udvidelse af dyrehold sker i eksisterende stalde. Ved smågrise er der ingen ændringer ud over en lidt højere belægning end ved nuværende drift. Staldene er indrettet som toklimasystem med delvist spaltegulv og opfylder dermed BAT både før og efter udvidelse.

I *Farestald* (Stald 04) ændres gulvet, så maksimalt halvdelen af arealet er med spalter, mens det i *Drægtighedsstald* (stald 05A) ved ændring er ca. 1/3 af arealet, der er med spalter. I *Stald 05* lever staldindretningen således op til BAT byggeblad 106.04.52.

I *Farestald* (Stald 06B) er det vurderet, at der er behov for større spalte areal for at opnå en hensigtsmæssig drift. Dækning af yderligere spalteareal overvejes i forbindelse med fremtidig renovering af stald

Der er ved behandling af ansøgningen indsendt en redegørelse for BAT den 27. oktober 2008 på implementering af miljømæssige forbedringer på andre områder. Dette er inddraget i den samlede vurdering og fremgår fuldstændigt af sagens bilag 28. Nedenunder er gennemgået de tiltag som ligger ud over BAT, som allerede indgår i generelle regler.

Energibesparende foranstaltninger

Lysstofrør udskiftes løbende til lavenergi lysstofrør. Lyset i staldene er kun tændt efter behov og styres af foderstyringssystemet. Mindre arbejdstid i staldene og ophør af smågrise mindsker endvidere energiforbruget.

Alle stalde har undertryksventilation og har et temperaturreguleret styringssystem. Ventilatorer vaskes sammen med øvrigt staldinventar. Ved ansøgt drift vil enkelte ventilatorer blive taget ud af drift og medføre et mindre energiforbrug. I stald nr. 07 udskiftes de 3 ældste ventilatorer i forbindelse med omlægningen til mere energibesparende motorer. De øvrige ventilatorer udskiftes løbende.

Energi til opvarmning af stalde kommer kun fra eget biogasanlæg.

Vandbesparende foranstaltninger

Vand til foder tildeles i ansøgt bedrift fra drikkenipler placeret over fodertrug. Ved vask af stalde anvendes iblødsætningsanlæg med tåge udlægning, hvorefter staldene vaskes med højtryksrenser med koldt vand. Både iblødsætning og vask med højtryksrenser er vandbesparende. Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) anvendes der BAT ved brug af højtryksrenser, drikkenipler over trug.

Management

BAT inden for management/godt landmandskab er i BREF defineret på en række områder. På bedriften er der taget følgende forholdsregler:

- Der føres journal over spredning af gødning på markerne i form af mark- og gødningsplan,
- Der føres ikke løbende journal over vand- og energiforbrug samt spild
- vand- og energiforbrug opgøres dog årligt i forbindelse med regnskabet.
- Der udarbejdes beredskabsplan,
- På baggrund af ovenstående vurderes det, at ansøger bruger BAT indenfor management.

Foderoplysninger

For at opfylde kravet om 15 % reduktion af ammoniakudledningen for udvidelsen, er der i ansøgningen forudsat, at der anvendes foder til slagtesvin med 150 g råprotein pr FE. Der anvendes færdigfoder (tørfoder) indeholdende fytase med maksimalt 4,3 g P pr FE for slagtesvin. Foderet er dermed indenfor de vejledende niveauer i BAT-foder (jf. BREF).

Gødningsopbevaringsanlæg

Gyllebeholderne kontrolleres ved 10-års beholderkontrol.

Bedste tilgængelige udbringningsteknik

En del af disse tiltag er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem.

Gylle udlægges med slæbeslanger. Lugt fra gylle er reduceret pga biogasanlægget og der kan forventes en mindre ammoniak fordampning, da afgasset gylle hurtigere trænger ned i jorden.

Da arealerne er jordbundstype 6 (lerjord) og der primært dyrkes vinterafgrøder, benyttes der ikke nedfælder. En gyllevogn med slæbeslanger har op til 24 m rækkevidde. Af samme grund er der også valgt slæbeslanger på frøgræsarealer.

Det vurderes, at de anvendte udbringningsteknikker lever op til BAT.

Når der udbringes husdyrgødning og suppleres op til Plantedirektoratets norm med handelsgødning, er der forbrugt 15-20 % mindre kvælstof end økonomisk optimal mængde. Dette medfører et kraftigt incitament til optimal håndtering af husdyrgødningen.

Vurdering af BAT:

Det vurderes, at oplysning om BAT er fyldestgørende samt at staldafsnit 05 opfylder BAT-Byggeblad 106.04.52. Ansøger har i øvrigt taget stilling til brug af BAT på driftsområder, hvor der ikke er stillet krav jf. Husdyrloven.

2.1.11 Olietanke

Der er tre overjordiske olietanke på ejendommen:

- 1100 l. Herning tank fra 1984, beregnet til diesel. Tanken er monteret på en trailer og anvendes til påfyldning af maskiner i marken. Opfylder ikke krav til transport.
- 1800 l. Rough tank fra 1993, beregnet til diesel. Tanken står i maskinhus.
- 1200 l. Kramertank fra 1981, beregnet til opvarmning af stuehus

Olietanke er omfattet af krav fastlagt i olietankbekendtgørelsen.

Vurdering olietanke:

For at minimere risiko for uheld med olietanke er der stillet vilkår om placering samt sikring af pumpe. Mobile og stationære tanke skal opfylde krav i tankbekendtgørelsen. Det gør det nuværende mobile anlæg ikke. Olietank til stuehuset er ikke omfattet af godkendelsen.

2.1.12 Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand ved bygninger

Der er ikke fastmonteret pumper på gyllebeholderne. Der stilles krav om sikring af pumpeanlæg til gyllebeholderne forsynes med alarmer. (Se under uheld 2.1.13.)

Pesticider opbevares i gl. maskinhus i fryserne og i original emballage. Sprøjtet arbejdet udføres fra anden bedrift. Vand påfyldes på anden ejendom. Pesticider påfyldes i marksprøjten ude i marken.

Udleveringsrampen fra svinestalden er konstrueret, så spild og vaskevand løber tilbage til gyllekummen inde i udleveringsrummet, så der ikke forekommer spild på udenomsarealer.

Der er ikke sanitært spildevand fra driftsbygninger. Vaskevand fra stalde vil blive afledt til gyllekanalerne.

Gl. møddingsplads bruges som vaskeplads til maskiner (se foto nedenunder)

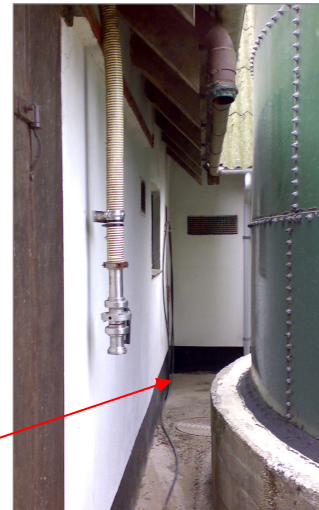
Uheld

Ved tilsyn på ejendommen er det vurderet, at der to steder er risiko for utilsigtet forurening via regnvandsafløb til dræn.

Gl møddingsplads

Afløb til dræn

Levering af flydende foder

Risiko for uheld med gylle

Der er risiko for at forurene vandløb med gylle i det der er et afløb direkte til dræn fra den gl. møddingsplads tæt på gylletanke og fortank.

Risiko for uheld med flydende foder

Ved foderleverance er der risiko for tilledning til regnvandsafløb (se foto ovenfor).

Risiko for uheld med pesticider

Vurderes ikke at være tilstede, da pesticider ikke påfyldes ved ejendommen.

Risiko ved vask af maskiner

Gl møddingsplads ønskes anvendt til vask af maskiner. Møddingspladsens betonbund vurderes ikke tæt. Afløbet er koblet på dræn til vandløb. Der vurderes, at være en risiko for utilsigtet forurening, hvis maskiner med gylle eller pesticidrester vaskes på pladsen, da der kun skal små rester til en vandløbspåvirkning.

Forebyggelse

Foranstaltninger mod forurening og uheld er listet i tabellen nedenfor:

Mulige uheld	Forebyggende tiltag	Beskrivelse af tiltag og håndtering ved uheld
Gylleudslip fra Udkørsel, fortank og gylletanke.	Gylle læsses med traktorpumpe. Personale er instrueret. Der etableres lukkeanordning i afløb på møddingsplads. Fra 2009 bliver gylle læsset med gyllevogn der har sugetårn. Overløb fra fortank: Der etableres niveaularm med flydekontakt, som starter en sirene i stalden, når fortanken bliver mere en 2/3 fuld.	Der monteres en rustfri lukkehane med skydespjæld i afløbet på afløbsbrønden på gammel møddingsplads. Der vil være en klar instruks om, at hanen skal være lukket ved læsning af gylle, så eventuelt spild kan pumpes tilbage til fortanken. Uheld vil herved mindskes, da gyllevognen er 100 % lukket og alt overløbsgylle, når vognen er fuld, løber tilbage i gyllebeholderen. Den daglige gylleproduktion vil aldrig overstige mere end halvdelen af fortankens kapacitet, og der er daglig kontrol på, at biogasanlægget har tømt fortanken. Hvis ikke, vil der ikke blive produceret noget varme.
Strømsvigt	Alarmanlæg etableret	Ved strømsvigt starter en sirene, som kan høres over hele gården, hvis fejlen ikke registreres inden for et minut, starter alarmanlægget med at ringe op til 4 indtastede telefonnumre.
Levering af flydende foder	Flydende foderfedt pumpes op i lagertank. Vask af cementpladsen ved Assentoftsiloen:	Der etableres en rustfri lukkehane i den viste afløbsbrønd, med en klar instruks om, at den skal være lukket under indpumpning af foder og vask af betonplads, så spild og vaskeslam kan opsamles og fyldes i gylletanken.
Olieudslip	Alle tanke står på cementgulv	Spild opsamles og bortskaffes som farligt affald.
Kemikalieudslip	Alle pesticider opbevares i gammel fryser så udslip ikke er mulig. Der påfyldes ikke vand på sprøjte	Ved tab af kemikalier vil væsken omgående blive opsamlet og bortskaffet som farligt affald.
Maskinvask på møddingsplads	Afløb lukkes af og vaskevand pumpes i fortank.	Møddingsplads og opsamlingsbrønd efterskyldes, før der igen åbnes til dræn.

Vurdering af uheldsrisiko

Der er i projektet indarbejdet forebyggende tiltag for at hindre uheld. I forhold til risici for uheld, hvor gylle kan løbe til dræn opsættes der i fortank niveaularm, der er daglig kontrol af tilført gyllemængde til biogasanlæg og gårdens strømforsyning er tilkoblet et alarmanlæg. Ved gyllelæsning er der overvågning og regnvandsafløb på møddingspladsen er lukket. Risikoen for gylleforurening af vandløb vurderes, at være begrænset væsentligt.

Påfyldning af flydende foder sker af ekstern vognmand. Det betyder, at der skal være en tydelig instruks, om de forholdsregler der skal være truffet før påfyldning.

Der bliver stillet vilkår om beredskabsplan og at der ved alle anlæg skal udarbejdes en instruks der oplyser, hvordan uheld forebygges og afværges og hvem der skal kontaktes ved uheld.

Sprøjtemedler opbevares forsvarligt. Hvis sprøjtemedler og vand skal påfyldes på ejendommen, skal der ansøges om en plads med tæt bund og opsamlingsbeholder.

Der er stillet vilkår om beredskabsplan og opsætning af instruks og udbedring af vaskepladsens bund.

2.1.13 Transporter på offentlig vej

Der er direkte adgangsvej til ejendommen fra Lykkegårdsvej.

I Skanderborg Kommune er der transport gennem Virring og Svinsager (bilag 6).

Transportens art		Nudrift	Ansøgt drift
Afgasset gylle	Antal transporter	3 x vognsæt à 15 ton = Virring 140 transporters. Svinsager 50 transporters.	1 - 2 vognsæt à 25 ton = Virring 80 transporters. Svinsager 30 transporters.
	Tidsrum & periode	4 dage/år i april, maj og september	4 dage/år i april, maj og september
Foder	Antal transporter	1 gang om ugen	1 -2 gange pr. måned
Dyr indlevering	Antal transporter		Hver 6. uge
Dyr udlevering	Antal transporter		1 gang hver 14. dag
Døde dyr	Antal transporter		Hver uge
Brændstof	Antal transporters	olie 8 gange om året	Olie 8 gange om året

Vurdering af transporters:

Det vurderes at transporters til og fra ejendommen ikke vil være til væsentlig gene for omkringboende, da udvidelsen ikke medfører øget kørsel. Antal af gylletransporters mindskes, da der anvendes større gyllevogne.

2.1.14 Skadedyr

Fluer i stor mængde kan give anledning til gener hos naboer, selvom disse ligger langt væk. Gyllekanaler er gode udklækningssteder for fluerne, så en særskilt bekæmpelse vil ofte være nødvendig og stilles derfor som krav.

"Retningslinier for fluebekæmpelse på gårde med husdyr" angiver en række afprøvede metoder og opdateres løbende, se evt. hjemmesiden www.dpil.dk.

På ejendommen anvendes rovfluer og snyltehvepse til bekæmpelse af fluegener. Mortalin vedligeholder udsatte depoter, for at begrænse mus og rotter.

Vurdering skadedyr:

Det vurderes, at skadedyr og fluer ikke vil medføre væsentlige gener ved naboer, da der på ejendommen er ryddeligt, der sker jævnlig rengøring og der foretages en systematisk bekæmpelse af skadedyr.

2.1.15 Ammoniakpåvirkning af naturområder fra staldanlæg

Fra stald og lager samt ved gødningsudbringning sker der et luftbårent tab af kvælstof i form af fordampning af ammoniak. En del af den fordampede ammoniak falder ned i kort afstand fra kilden, hvilket kan forringe kvaliteten af skove og naturområder.

Udvidelsen på Lykkegårdsvej 55 medfører en øget ammoniakemission fra stald og lager på ca. 100 kg N/år. Den samlede emission når op på ca. 1.795 kg N/år.

Der er ingen naturarealer i Århus Kommune, som er omfattet af beskyttelsesniveauet i husdyrlovens § 7. Dette er til gengæld tilfældet for overdrev i Skanderborg Kommune.

Øvrige naturarealer i Århus Kommune

Natur og Miljø har screenet området i en radius af 1.000 m fra staldanlægget i forhold til vurdering af øvrig natur jf. kortbilag.

I en afstand af ca. 920 nordøst for ejendommen ligger et engareal grænsende op til Solbjerg sø. Engen har en tålegrænse i intervallet på 15 – 25 kg N/ha/år.

Engen er besigtiget den 12. juli 2006, hvor der blandt andet er registreret: manna sødgræs, dynd padderok, fliget brøndsel, glanskapslet siv, eng rævehale, håret star, vand mynte, eng forglemmigej, rørgræs, bidende ranunkel, lav ranunkel, kær ranunkel og knæbøjet rævehale.

Engen er B-målsat i Århus Amts Naturkvalitetsplan. En B-målsætning indebærer, at der kun i særlige tilfælde gives tilladelse til mindre indgreb efter en konkret vurdering af indgrebets betydning for naturen.

På baggrund af den aktuelle planteliste af engkarakteriske, men forholdsvis kvælstoftålerante arter vurderes tålegrænsen for engen at ligge i den midterste del af intervallet, hvilket svarer til ca. 20 kg N/ha/år.

I det konkrete tilfælde er der tale om en mindre udvidelse, beliggende i stor afstand til forholdsvis kvælstoftålerant natur. Udvidelsen vurderes ikke at medføre en væsentlig påvirkning af den omkringliggende natur i Århus Kommune.

Bilag IV

I branddammen ved Fastrup By, beliggende ca. 350 m fra stald og lager, er der registreret Stor Vandsalamander. Stor Vandsalamander er optaget på EF-habitatdirektivets bilag IV, som en strengt beskyttelseskrævende art. Branddammen er beliggende i udkanten af Fastrup By og indgår ikke i udbringningsarealet tilhørende Lykkegårdsvej 55. Det vurderes, at branddammen, som habitat for Stor Vandsalamander ikke påvirkes væsentligt fra det pågældende projekt.

Naturarealer i Skanderborg Kommune

Cirka 950 m nordvest for Lykkegårdsvej 55 i Århus Kommune, ligger et overdrev i Skanderborg Kommune.

Overdrevet (j597-07-ov) er på 9,2 ha, og dermed omfattet af § 7 i Lov om Miljøgodkendelse m.m. af husdyrbrug. Umiddelbart nord for dette ligger et andet overdrev (j597-06-ov) Jf. vejledningen ligger ejendommen i bufferzone II. Inden for samme bufferzone ligger ét husdyrbrug mere med over 75 DE (Verringvej 100).

1.100 m fra staldanlægget ligger endnu en ejendom med over 75 DE, som ligger i bufferzone II omkring overdrevet. Da afstanden er over 1000 m mellem de to staldanlæg, tæller det ikke med.

Dermed er der 2 brug (ansøger + ét mere) inden for bufferzone II. Jf. vejledningen må der således være en mer-belastning på 0,5 kg N/ha i forbindelse med udvidelsen.

Overdrev (j597-07-ov) er besigtiget i 2006. På baggrund af disse oplysninger finder Skanderborg Kommune ingen grund til at skærpe kravene fra vejledningen. Kravet fra vejledningen forventes overholdt.

Overdrev (j597-06-ov), som ligger umiddelbart nord for dette område indgår ved opdatering af IT-ansøgnings kortværk i 2008. Dette medfører ikke yderligere krav.

Vurdering af projektets konsekvenser for naturområder

Det vurderes, at ammoniakdepositionen fra udvidelsen ikke vil påvirke naturområder væsentligt.

En forudsætning er, at staldsystemer indrettes og at flydelag på gyllebeholdere bibeholdes, som beskrevet i ansøgningsmaterialet.

2.1.15 Ophør

Den omlagte produktion har en forventet levetid på ca. 12 år. Hvis produktionsanlægget ikke kan genanvendes til en eller anden form for produktion herefter, skal der ske en sanering eller nedbrydning af anlægget.

Vurdering af ophør

Redegørelsen vurderes at være tilstrækkelig idet § 11 landbrug ikke skal redegøre for situationen.

2.2 Påvirkninger af omgivelserne fra markarealer

2.2.1 Drift af arealer

Ejendommens udspretningsarealer fremgår af følgende skema 2.2.1 og **bilag x**. De samlede arealer udgør 103,88 ha (104 ha). Der inddrages ikke nye arealer i forbindelse med udvidelsen. Alle udspretningsarealer er ejede eller forpagtede og ligger henholdsvis i Århus og Skanderborg Kommune. Ca 40 % af udspretningsarealerne ligger i nitratfølsomme indvindingsområder.

For at opfylde skærpede krav fra Århus Kommune, om at reducere udvaskningen af nitrat til grundvandet er besætningens størrelse i fremadrettet drift reduceret fra 142,83 DE til 137,19 DE (bilag 1A). Der ud over er der planlagt minimum 2,6 % ekstra efterafgrøder ud over plantedirektoratets krav på de nitratfølsomme arealer.

Husdyrgødningen fordeles, så der tildeles 1,4 DE/ha på ikke følsomme arealer svarende til 58,83 ha og maksimalt 1,21 DE/ha på de nitratfølsomme arealer svarende til 45,04 ha.

Mark	Hektar (ha)	Dræn	JB type	Vandet	Sædskifte	Nitrat Klasse	P Klasse	Dyretryk (DE/ha)	Ejet/forpagtet	Kommune
1-0	7,17	Ja	JB6	Nej	S6	0	0	1,4	Ejet	Århus
1-1	7,93	Ja	JB6	Nej	S6	0	0	1,2	Ejet	Århus
3-0	11,60	Ja	JB6	Nej	S6	0	0	1,2	Ejet	Århus
4-0	8,00	Ja	JB6	Nej	S6	0	0	1,4	Forpagtet	Århus
5-0	3,50	Ja	JB6	Nej	S6	0	0	1,4	Forpagtet	Århus
6-0	11,65	Ja	JB6	Nej	S6	0	3	1,4	Ejet	Skanderborg
6-1	1,76	Ja	JB6	Nej	S6	0	2 & 3	1,4	Ejet	Skanderborg
9-0	21,33	Ja	JB6	Nej	S6	0	2 & 3	1,2	Ejet	Skanderborg
9-1	16,49	Ja	JB6	Nej	S6	0	2 & 3	1,4	Ejet	Skanderborg
12-0	3,75	Ja	JB6	Nej	S6	0	3	1,4	Forpagtet	Skanderborg
15-0	4,50	Ja	JB6	Nej	S6	0	3	1,4	Forpagtet	Skanderborg
16-0	2,00	Ja	JB6	Nej	S6	0	3	1,4	Forpagtet	Skanderborg
17-0	4,18	Ja	JB6	Nej	S6	0	3	1,2	Forpagtet	Århus/Skanderborg

Skema 2.2.1: Udspretningsarealer (version 3) specifikke forhold, ejerforhold og hjemkommune. Gul markeret mark ligger i nitratfølsomt grundvandsområde. Det svarer til ca. 40 % af det samlede areal. Se bilag 6.

Da ca. 75 ha af udspretningsarealerne ligger i Skanderborg Kommune er Skanderborg Kommune hørt. Skanderborg Kommunes vurdering af arealpåvirkningen fremgår af bilag 8.

Gødningsregnskab

Der udspredes afgasset gylle, svarende til udbringning af 12.284,18 kg N og 2.443,71 kg P. Det ansøgte husdyrtryk er på gennemsnitlig 1,32 de/ha. Der regnes med 75 % udnyttelse af husdyrgødningen. Reelt er det ansøgt, at husdyrtrykket bliver 1,21 DE/ha på nitratfølsomme arealer, mens der på de resterende arealer udspredes 1,4 DE/ha.

Version 3	DE/ha	Kg N	Kg P	DE Svin
Samlede udspretningsarealer (103,88 ha)				
Nu drift (samlet)	1,2	12.734,55	3.110,37	125,64
Ansøgt drift (samlet)	1,32	12.284,18	2.443,71	137,19
Difference (- angiver et fald)	0,12	- 450,37	- 666,3	11,53
Udspretningsarealer i følsomme indvindingsområder (45,05 ha)				
Nu drift (følsomme arealer)	1,2	5.542,55	1.102,44	61,90
Ansøgt drift (følsomme arealer)	1,21	4.880,87	970,82	54,51
Difference (- angiver et fald)	0,0	-661,68	- 131,62	- 7,39
Udspretningsarealer i ikke følsomme indvindingsområder (58,83 ha)				
Nu drift	1,2	7.192,55	2.007,93	63,74
Ansøgt drift	1,4	7.403,31	1.472,89	82,68
Difference (- angiver et fald)	0,2	210,76	- 535,04	18,94

Udvidelsen medfører i version 3 et fald i både produceret kvælstof og fosfor med henvisning til fosforreduktion i foderet og reduceret husdyrhold i forhold til version 1.

Sædskifte og efterafgrøder

Generelt anvendes sædskifte S6 med frøgræs, som har et udvaskningsindeks på 86 mod standard sædskifte på 93. Referencesædskiftet er S2. Der planlægges ekstra efterafgrøder på de ca. 45 ha nitratfølsomme arealer, så der samlet på nitratfølsomme arealer er 20 % efterafgrøder.

Udspretning

P.g.a. jordboniteten udspredes gylle med slæbeslanger på alle arealer. Gylle til vårsæd udbringes før pløjning og nedpløjes indenfor 2 timer efter udkørsel. Hovedparten af gylle udspredes i afgrøde.

Jordbundsanalyser

Da jordbundsanalyser er af ældre dato, vurderes de ikke relevante. Der er derfor regnet med fosfortal 6 i alle marker, Reelt forventes fosfortallet at ligge mellem 4 og 6.

2.2.2 Overfladevand

Udspretningsarealerne ligger i oplandet til både Randers Fjord og oplandet til Århus Bugt.

Mark	Hektar	Kommune	Opland og følsomhed
1-0	7,17 ha	Århus	Århus Bugt (Red % 76-100), Brabrand sø (fosforfølsomt)
1-1	7,93 ha	Århus	Århus Bugt (Red % 76-100), Brabrand sø (fosforfølsomt)
3-0	11,60 ha	Århus	Århus Bugt (Red % 76-100) Lavbundsareal, Brabrand sø (fosforfølsomt)
4-0	8,00 ha	Århus	Århus Bugt (Red % 76-100), Brabrand sø (fosforfølsomt)
5-0	3,50 ha	Århus	Århus Bugt (Red % 76-100), Brabrand sø (fosforfølsomt)
6-0	11,65 ha	Skanderborg	Randers Fjord (fosforfølsomt) Lavbundsareal
6-1	1,76 ha	Skanderborg	Randers Fjord (fosforfølsomt) Lavbundsareal
9-0	16,49 ha	Skanderborg	Århus Bugt (Red % 76-100), Brabrand sø & Randers Fjord (fosforfølsomt)
9-1	21,33 ha	Skanderborg	
12-0	3,75 ha	Skanderborg	Randers Fjord (fosforfølsomt)
15-0	4,50 ha	Skanderborg	Randers Fjord (fosforfølsomt)
16-0	2,00 ha	Skanderborg	Randers Fjord (fosforfølsomt)
17-0	4,18 ha	Århus/Skanderborg	Randers Fjord (fosforfølsomt)

Skema 2.2.2 Tilknyttede arealer med oplandsinddeling i forhold til overfladevand.

Randers Fjord oplandet

Arealerne i oplandet til Randers Fjord afvander via Rindelev Bæk og Gjesing Å til Skanderborg Sø og resten af Gudenåsystemet - herunder søsystemerne og Randers Fjord, som er habitatområde. Alle søerne har en generel målsætning og er fosforpåvirkede. De er samtidig følsomme overfor yderligere fosforpåvirkning.

Århus Bugt oplandet

Arealer i oplandet til Århus Bugt afvander via Fastrup Bæk og Onsted Bæk - Løjenkær Bæk - Solbjerg Sø og Århus Å til Årslev Engsø og Brabrand Sø og efterfølgende Århus Bugt.

Solbjerg/Stilling Sø

Søen er B-målsat i Regionplan 2005, dvs. en generel målsætning, som betyder, at der er fastsat fosforkvoter for fosforpåvirkningen fra spildevand. Der er foretaget en indsats i forhold til Solbjerg/Stilling Sø ved at fjerne fosforbidraget fra ejendomme i det åbne land.

Regionplanens målsætning for tilstand er ikke opfyldt og forventes ikke opfyldt i 2015 p.g.a. intern fosforbelastning, biologisk træghed og andre påvirkninger. Endelig kan der være behov for at reducere fosforbidraget gennem et mindre bidrag fra de dyrkede jorde.

Årslev Engsø og Brabrand Sø

Brabrand Sø og Årslev Engsø er udpeget som Natura 2000 område.

Årslev Engsø er ikke målsat og skal bidrage til retentionen af kvælstof og fosfor i forhold til Brabrand Sø og Århus Bugt.

Brabrand Sø er C-målsat i Regionplan 2005, dvs. en lempet målsætning, som betyder, at vandområdet må være væsentligt påvirket af nærmere angivne, menneskelige aktiviteter. Der er dog gennem årene blevet gjort en særlig indsats for at forbedre vandmiljøet i søen bl.a. ved etablering af Årslev Engso og p.t. separering af kloaksystemer i oplandet.

Tilstanden i både Brabrand Sø og Årslev Engso er ikke tilfredsstillende, specielt forsfortilførslen er for høj. Den eutrofierede tilstand i begge søer er et resultat af fortsatte tilførsler af u hensigtsmæssig store fosformængder. Det forventes ikke, at søerne vil opfylde miljømålet i 2015, som beskrevet i Århus Amts Basisanalyse II for overfladevand. (Miljøcenter Århus, 2007⁴)

Fosfor

Mere end halvdelen af udspretningsarealet er P-klasse 3 og er de arealer, som ligger i oplandet til Randers Fjord (se skema 2.2.1). Oplandet til Århus Bugt og søerne i Århus Å system Solbjerg og Brabrand Sø er ikke pålagt P-klasse. Dog er disse søer, som beskrevet ovenfor fosforfølsomme.

Med den ændrede produktion fra søer til slagtesvin mindskes produktionen af fosfor. For yderligere at reducere tab af fosfor i marken er svinefoder i ansøgt drift med et reduceret indhold af total P/FE svarende til 4,3 g P/FE. Det medfører en samlet reduktion i tilførslen af fosfor fra 3.110 kg P ved nudrift til 2.443,71 kg P ved ansøgt svarende til 666 kg P eller 6,4 kg P/ha.

Med det valgte sædskifte S6 bortføres 2.513,9 kg P. Der vil dermed være et samlet underskud af fosfor på 70,19 kg P eller ca. 0,68 kg P/ha.

Fosforproduktion i nudrift og ansøgt drift				
	Tilført i nudrift	Tilført i ansøgt	Difference i alt	Difference pr ha
Fosforbelastning (- reduktion)	3.110 kg P	2.443,71 kg P	- 666,3 kg P	- 6,4 kg P/ha
Fosforbalance på arealer ved valgt sædskifte i ansøgt drift				
Valg af sædskifte	Tilført i ansøgt	Fraført i ansøgt	Difference i alt	Difference pr ha
Fosforbalance (- reduktion)	2.443,71 kg P	2.513,90 kg P	- 70,19 kg P	- 0,67 kg P/ha

Skema 2.2.3 P-balance ud fra produktion, P-reduktion i foder og fraførsel ved valgt sædskifte.

Nitrat

Alle arealer ligger udenfor nitratklasse i henhold til statens kortværk. Det betyder, at der i henhold til statens vejledning ikke er umiddelbart krav om udvaskningsberegninger, da disse arealer i henhold til statens kortværk ligger i "robuste områder", hvad angår udvaskning af nitrat til overfladevand. Udvasning fra rodzonen er via Farm N beregnet til følgende jf de fremsendte versioner af ansøgningen:

- Et dyretryk på 1,4 DE/ha i nudrift medfører en udvaskning på 41,60 kg N/ha,
- Et dyretryk på 1,37DE/ha (version 1-2) medfører en udvaskning på 41,50 kg N/ha,
- Et dyretryk på 1,32 DE/ha vil medføre en udvaskning på 38,50 kg N/ha og

⁴ Miljøcenter Århus 2007, Natura 2000 – basisanalyse, H233 Brabrand Sø, WEB-rapport, juni 2007

- Et dyretryk på 1,21 DE/ha (nitratfølsomme arealer) medfører en udvaskning på 36,90 kg N/ha

Nitratudvaskning fra marker

I henhold til beregninger i Farm-N fra ansøgningsystemet er den totale udvaskning af kvælstof reduceret fra nu drift til ansøgt drift og vil gennemsnitligt ligge på til 38,5 kg N/ha.

For at sikre dette, er det afgørende, at der ikke sker en opbygning af jordens organiske kvælstofpuljer, som vil kunne bidrage til en væsentlig merudvaskning på lang sigt eller ved ændret drift i forhold til det ansøgte. Det reelle udvaskningsniveau udgøres derfor af kvælstofoverskuddet fra marken, som består af den aktuelle kvælstofudvaskning, samt ændringen i jordens organiske kvælstofpulje.

Farm-N beregningen er foretaget ud fra de forudsætninger, som indgår i ansøgningen. Det fremgår af følgende skema at Kvælstofoverskuddet er ens i nu-drift og ansøgt drift i version 1 og 2, mens kravet om reduktion af nitratudvaskningen i nitratfølsomme områder (se afsnit om grundvand) har medført at kvælstofoverskuddet fra arealerne gennemsnitligt er reduceret til 37,5 kg N/ha incl. N-puljen i jorden.

Resultater	Kg N/ha			
	Nudrift	Version 1 og 2	Version 3	Nitratfølsomme arealer
Ansøgning				
Aktuel udvaskning	41,5	41,5	38,5	36,9
Ændring i jordens organiske N-puljen	4,6	4,7	-1,0	Ikke oplyst
I alt (kvælstofoverskud fra marken)	46,1	46,2	37,5	36,9

Skema 2.1: Farm-N beregning hvor kvælstofoverskuddet fra marken udgøres af aktuel udvaskning inkl. Ændring i jordens organiske N-pulje.

Vurdering af udvaskning

Modelberegninger udført for Århus Kommune på landbrugsarealer indenfor Århus Kommune viser, at der på disse arealer er et reduktionspotentiale på 75 til 100 %. Dette betyder, at det teoretisk kan forventes at mellem 0 og 25 % af den mængde kvælstof, der udvaskes til overfladevandet fra disse arealer, vil ende i Århus Bugt. (Niras 2008)

Det er skønnet, at det samme er gældende for de arealer der ligger i Skanderborg Kommune og indenfor oplandet til Randers Fjord.

Århus Bugt er et område, der er følsomt overfor kvælstof. En risikoanalyse har vist, at Århus Bugt er i risiko for ikke at leve op til Vandrammedirektivets målsætning og at én af de vigtigste årsager hertil er for høj tilførsel af næringsstoffer fra landbruget. (Basisanalyse 2006)

Reduktionen fra udspretningsarealerne til oplandet Randers Fjord er på 96 % og til oplandet Århus Bugt er på 85 % svarende til en N-belastning til vandområderne på ca. 2 kg N/ha og 6 kg N/ha.

	Hektar	Opland	N udvaskning af rodzonen	Reduktion af N overskud	Udvaskning til vandmiljøet
NU	67,77 ha	Århus Bugt	3.124 kg	2.656 kg	468 kg N
Ansøgt	67,77 ha	Århus Bugt	2.751 kg	2.338 kg	413 kg N
Reduktion fra nudrift til ansøgt drift til oplandet Århus Bugt					55 kg N
NU	35,43 ha	Randers Fjord	1.633 kg	1.568 kg	65 kg N
Ansøgt	35,43 ha	Randers Fjord	1.598 kg	1.534 kg	64 kg N
Reduktion fra nudrift til ansøgt drift til oplandet Randers Fjord					1 kg N

Der er regnet med et husdyrtryk på 1,21 DE/ha på de nitratfølsomme arealer og 1,4 DE/ha på øvrige arealer. Beregningen er foretaget efter samme principper som i Husdyrloven Der er regnet med reduktionspotentialet på markblokniveau i Map-Info (Niras 2008).

Århus Kommune vurderer, at der i det ansøgte projekt ikke er grundlag for at skærpe, da både det statslige og Århus Kommunes modelberegning viser, at arealerne beliggenhed medfører en høj reduktion af kvælstofoverskuddet fra rodzonen. Dette skal sammenholdes med, at der sker en reduktion i ansøgt drift på trods af en udvidelse i husdyrproduktionen.

Vurdering af projektets konsekvenser for overfladevand

Arealerne afleder til Randers Fjord oplandet og Århus Bugt oplandet, hvor bl.a. Brabrand Sø er overbelastet med fosfor. Indenfor begge oplande sker der en reduktion af fosforudbringning på markniveau, hvilket medfører et negativt fosforoverskud. I forhold til kvælstof medfører en reduktion i dyreholdet og udbringning af husdyrgødning samt ekstra efterafgrøder, at der opnås en svag reduktion i udvaskningen forhold til nudrift. Dette fremgår af de arealer, som er nitratfølsomme.

For at sikre at ovenstående fastholdes i fremadrettet drift, er der stillet vilkår til fosformængden i foder og at der anvendes sædskifte S2.

2.2.3 Grundvand

Ca. 45 ha af arealerne i det ansøgte projekt ligger i nitratfølsomme områder (se skema 2.2.1). I de nitratfølsomme områder er ingen eller kun meget begrænset nitratreduktionen. Den nitrat, der udvaskes fra rodzonen forventes derfor, at genfindes i grundvandet.

Århus Kommune har beregnet at nitratudvaskningen i det ansøgte projektet version 2 til 67 mg nitrat/l, hvilket inkluderer bidraget fra jordpuljen (der er ikke indregnet usikkerhed). Det er over målsætningen på 50 mg nitrat/l, som er det aktuelle kvalitetskrav for drikkevand og overordnede kvalitetskrav for grundvand.

Århus Kommune har derfor vurderet, at det ansøgte projekt i version 2 ikke kan anbefales for markerne 1-0, 3-0, 9-0 og 17-0, da kvælstofoverskuddet fra disse marker udgør en risiko for områdets grundvandsressourcer samt den aktuelle indvinding ved Svinsager kildeplads.

Som det fremgår af afsnit 2.2.1 har det medført, at projektet er tilpasset i version 3, så husdyrtrykket reduceres til 1,21 DE/ha for arealer der ligger i nitrutfølsomme områder og at der samtidigt indføres 2,6 % ekstra efterafgrøder på disse arealer.

For kun at reducere husdyrtrykket og øge andelen af efterafgrøder indenfor de nitrutfølsomme områder er det valgt at foretage en særskilt beregning på disse arealer. De arealer, som ligger i nitrutfølsomt område, fremgår af kort 1.1 og skema 2.2.1, hvor nyt marknummer er angivet.

Effekten er beregnet i et særskilt ansøgningskema (bilag 1B)

Ansøgningsystemets beregning af nitratudvaskningen

Beregningen via Farm-N på den aktuelle nitratudvaskning fra arealer i nitrutfølsomme indvindingsområder er i ansøgningen oplyst til:

	mg NO ₃ ⁻ /l	Kg N/ha	marker
Nudrift	60,4	41,5	alle
Version 2	60,4	41,5	alle
Nitrutfølsomme arealer medsendt version 3	54,0	36,9	1-1, 3-0, 9-0 og 17-0

Skema 1.1: Oplysning fra ansøgning nr. 6145 version 2 og beregning på nitrutfølsomme arealer version 3

Udvidelsen medfører ikke en merbelastning i forhold til nudrift. Resultatet, af de tiltag som ansøger har fremsendt betyder, at der sker en reduktion på knap 7 mg nitrat/l svarende til en udvaskning på 54 mg nitrat/l i de nitrutfølsomme arealer.

Grundvandsinteresser.

I forbindelse med den konkrete vurdering af de nitrutfølsomme arealer i ansøgningens version 2 har Århus Kommune taget udgangspunkt i følgende oplysninger om grundvandsinteresser sammenholdt med en vurdering af udvaskningens størrelse.

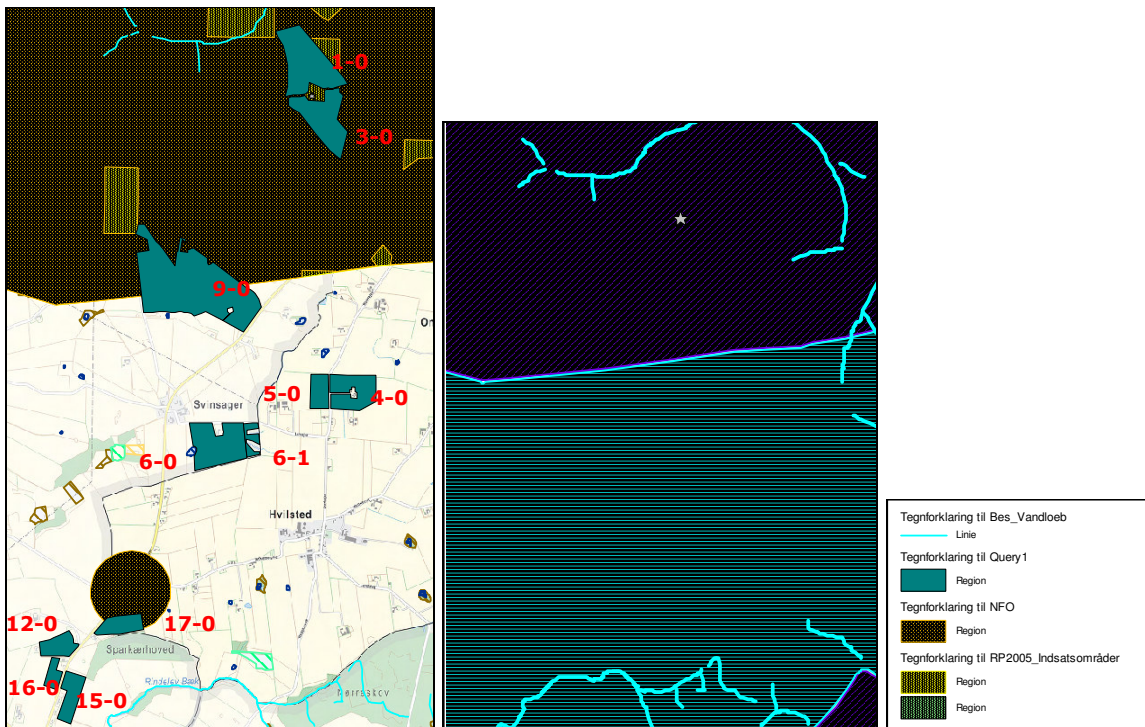
Mark	Hektar (Ha)	Kommune	Status	Indsatsplan	NFO	Opland til Kildeplads	Vurdering af regional kvalitet i Vandplan 2015
1-0	15,10	Århus	OSD	Nej	Ja	Nej	Dårlig tilstand i et magasin
3-0	11,60	Århus	OSD	Nej	Ja	Nej	Dårlig tilstand i et magasin
4-0	8,00	Århus	OD	Nej	Nej	Nej	Ingen forekomst
5-0	3,50	Århus	OD	Nej	Nej	Nej	-
6-0	11,00	Skanderborg	OD	Nej	Nej	Nej	
6-1	1,76	Skanderborg	OD	Nej	Nej	Nej	
9-0	37,80	Skanderborg	OSD/OD	Nej	Delvis	Nej	
12-0	3,75	Skanderborg	OD	Nej	Nej	Nej	
15-0	4,50	Skanderborg	OD	Nej	Nej	Nej	
16-0	2,00	Skanderborg	OD	Nej	Nej	Nej	
17-0	4,18	Århus/Skanderborg	OD	Nej	Ja	Svinsager	Dårlig kemisk tilstand

Skema 1.2: Tilknyttede arealer med oplyst status i forhold til grundvand

Af de ansøgte arealer ligger markerne 1-0, 3-0 og delvist 9-0 i "Indsatsområdet Ravnholt-Tiset". Miljøcenter Århus har iværksat en detaljeret hydrogeologisk kortlægning af indsatsområdet. Kortlægningen resulterer i en afgrænsning af de specifikke områder, hvor der er behov for en supplerende beskyttelse. Grundvandsressourcerne i dette område indgår som en vigtig del af drikkevandsressourcen i området.

Mark 1-0, 3-0 og over halvdelen af mark 9-0 ligger i et område, der er sårbart overfor nitrat (NFO). Nyere kortlægning – som endnu ikke er færdigbehandlet af Miljøcenteret - indikerer, at kun en del af området er nitratfølsomt, idet der ikke er beskyttende lerlag i den vestlige del af mark 1-0 og den sydligste del af mark 3-0. Resten af mark 1-0 og 3-0 fremstår som områder, hvor grundvandet er velbeskyttet.⁵

De resterende marker ligger i "Områder med Drikkevandsinteresser" (OD). OD er arealer, hvor grundvand af drikkevandskvalitet primært har betydning for de lokale vandforsyninger.

Kort 1.1: Marker i forhold til grundvandsinteresser. NFO område gul, OD område blå og OSD lilla skråravering.

Områderne omfatter ofte betydelige mængder grundvand⁶. De nuværende indvindingsinteresser i områderne (i Århus Kommune) udgøres af Onsted, Kanne, Hvilsted, Svinsager kildepladser.

⁵ pacesmålinger, som viser høje modstande fra 5 mut og nedefter lokalt i mark 1 og 3. Der er lavere modstande i resten af mark 1 og 3, hvilket bekræftes af borejournalerne området: DGU nr. 98.1043; 98.1194; 98.155; 98.751; 98.45A; 98.91.

⁶ Regionplan 2005

Mark 17-0 ligger delvist i beskyttelseszonen til Svinsager kildeplads. Kildepladsen er udpeget som nitratfølsomt område (NFO).

Nitratudvaskning fra nitratfølsomme arealer

I forhold til udvaskning af nitrat fra rodzonen til grundvandet, er det vigtigt, at nitratudvaskning over tid ikke overskrider grænseværdien for drikkevandskvalitetskravet på max. 50 mg nitrat/l. For at sikre dette er det afgørende, at der ikke sker en opbygning af jordens organiske kvælstofpuljer, som vil kunne bidrage til en væsentlig merudvaskning på lang sigt eller ved ændret drift i forhold til det ansøgte. Den reelle trussel mod grundvandets kvalitet udgøres derfor af kvælstofoverskuddet fra marken, som består af den aktuelle nitratudvaskning, samt ændringen i jordens organiske kvælstofpulje.

Farm-N beregningen er foretaget ud fra de forudsætninger, som indgår i ansøgningen.

Resultater	Nu-drift		Ansøgt drift Version 2		Ansøgt drift Nitratfølsomme arealer	
	Kg N/ha	mg NO ₃ ⁻ /l	Kg N/ha	mg NO ₃ ⁻ /l	Kg N/ha	mg NO ₃ ⁻ /l
Udvaskning jf Farm-N	41,5	60,4	41,5	60,4	36,9	54,0
Ændring i jordens organiske N-puljen	4,7	6,8	4,7	6,8	Ikke oplyst	
I alt (kvælstofoverskud fra marken)	46,2	67,2	46,2	67,2		

Skema 2.1: Farm-N beregning kvælstofoverskuddet fra marken udgøres af actual udvaskning inkl. ændring i jordens organiske N-puljen.

Den reelle trussel mod grundvandets kvalitet, som Århus Kommune i version 2 har vurderet til 67,2 mg nitrat/l har ansøger efterfølgende ved at mindske dyretrykket og øge andelen af efterafgrøder reduceret til 54 mg nitrat/l.

Århus Kommune vurderer, at det er en acceptabel reduktion idet jordpuljen ved så lavt et dyretryk er negativ. Det fremgår af Farm-N i version 3, hvor jordpuljen ved et gennemsnitligt dyretryk på alle arealer på 1,32 DE/ha er -1 kg N/ha. På de nitratfølsomme arealer er dyretrykket lavere svarende til 1,21 DE/ha samtidigt er der 2,6 % ekstra efterafgrøder.

Husdyrudvidelsen lille og ansøgers konsulent har angivet at yderligere tiltag for at begrænse udvaskningen vil medføre væsentlige økonomiske konsekvenser for ansøger.

Skanderborg Kommune har i høring af sagen angivet, at der for arealer i Skanderborg Kommune bør stilles vilkår som sikrer, at udvaskningen ikke stiger indenfor de nitratfølsomme områder i Skanderborg Kommune – herunder de arealer, som ligger indenfor 300 m beskyttelseszonen til Svinsager Vandværks Boring.

Ovennævnte begrænsninger i udvaskningen ned til 54 mg nitrat/l er derfor en skærpelse i forhold til de krav Skanderborg Kommune har foreslået.

Vurdering af projektets konsekvenser for grundvandet

Det vurderes, at den ansøgte husdyrudvidelse ikke giver anledning til væsentlig forringelse af grundvandskvaliteten i områder hvor udspretningsarealerne ligger i nitratfølsomme områder. Det ansøgte projekt lever op til Husdyrlovens generelle krav. Ud fra en konkret vurdering af det ansøgte projekt er der efterfølgende indarbejdet en reduktion i udvaskningen i nitratfølsomme områder. Reduktionen tilgodeser, at udvaskningen fra mark 1-1, 3-0, 9-0 og 17-0 bliver reduceret til 54 mg nitrat/l.

Der stiles vilkår om anvendelse af S2 sædskifte med frøgræs og at efterafgrøder på mark 1-1, 3-0, 9-0 og 17-0 øges til 20 %. Samtidigt må husdyrtrykket på disse marker kun være 1,21 DE/ha.

De kommende vandplaner kan give anledning til et krav om reduceret udvaskning. En kommende vedtaget indsatsplan og vandplaner i området vil fastlægge mål og retningslinier, som skal iagttages ved fornyet miljøgodkendelse.

2.2.4 Natur

Påvirkning af natur er beskrevet under pkt. 2.1.17. Udspretningsarealer grænser ikke op til naturarealer, som er omfattet af habitatreglerne eller som i øvrigt er ammonoakfølsomme.

Vurdering af markdriftens konsekvenser for natur

Det vurderes, at den ansøgte husdyrudvidelse ikke giver anledning til væsentlig forringelse af naturarealer. Der stilles derfor ikke yderligere vilkår til markdriften.

3.0 Offentliggørelse

Modtagelse af ansøgningen har ikke været annonceret, da det er en ansøgning efter § 11

Partshøring

Udkast til godkendelsen blev sendt til naboer til ejendommen som angivet i vejledningen til husdyrloven, samt øvrige som vurderes at kunne blive berørt af udvidelsen i henhold til forvaltningslovens § 19. Århus Kommune har vurderet, at det omfatter følgende naboer og ejere af forpagtede arealer. Høringsperioden var 3 uger og gav ikke anledning til bemærkninger.

Offentliggørelse

Godkendelsen bekendtgøres ved annoncering i Århus Onsdag den 8. juli 2009, som er godkendelsens dato.

Følgende er samtidigt hermed underrettet om godkendelsen:

Svend Åge L. Pedersen, Lykkegårdsvej 55, 8355 Solbjerg
Preben Bjerremose, Lykkegårdsvej 35, 8355 Solbjerg
Susanne og William Leates, Lykkegårdsvej 99, 8355 Solbjerg

Ejere af forpagtede arealer:

- Bruno Andersen, Svindsagervej 1, 8660 Skanderborg
- Dagny Jochumsen, Nordvejen 3, 8355 Solbjerg
- Lis Eriksen, Gl. Horsensvej 342, 8660 Skanderborg
- Lars Bo Petersen, Gl. Horsensvej 338, 8660 Skanderborg
- Jan Laursen, Gl. Horsensvej 346, 8660 Skanderborg
- Jesper Møldrup, Gl. Horsensvej 355, 8660 Skanderborg
- Niels Jørgen Mølsdrup, Gl. Horsensvej 337, 8660 Skanderborg

Sundhedsstyrelsen, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg eller midt@sst.dk
Miljøcenter Århus, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg eller post@aar.mim.dk
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø eller dn@dn.dk
DN, ^{v/} Søren Højager, Mejløvænget 4, 8270 Højbjerg, eller soeren.hoejager@skolekom.dk
Danmarks Sportsfiskerforbund, jkt@sportsfiskerforbundet.dk
Det økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N eller husdyr@ecocouncil.dk
Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1610 København V eller onv@webspeed.dk

Klagevejledning

Godkendelsen kan påklages til Miljøklagenævnet inden 4 uger fra annonceringens dato.

Klageberettiget er ovennævnte samt enhver, der har væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, som nævnt i husdyrlovens §§ 85, 86 og 87.

Eventuel skriftlig klage stiles til Miljøklagenævnet, men skal indsendes til Århus Kommune, Natur og Miljø, Valdemarsgade 18, postboks 79, 8100 Århus C eller naturogmiljoe@aarhus.dk, som sender den videre med sagens øvrige oplysninger.

Klagen skal være Natur og Miljø i hænde senest den **5. august 2009** ved kontortids ophør kl.16.00.

Hvis godkendelsen bliver påklaget, vil det straks blive meddelt ansøgeren.

Søgsmål kan anlægges ved domstolene indtil 6 måneder efter godkendelsens dato.

Århus Kommune, d. 8. juli 2009

Mogens Bjørn Nielsen
Afdelingschef, Vandmiljø og Landbrug

Hanne Kaagaard Jensen
Miljøtekniker

LOVGRUNDLAG

Følgende regelsæt indgår i afgørelsen:

Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, nr. 1572 af 20. december 2006.
Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug, nr. 294 af 31. marts 2009.

Vejledning fra Skov- og Naturstyrelsen. Tilladelse og miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug (dec. 2006).

Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines, nr. 729 af 14. juni 2007.

Bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr, bek. Nr. 439 af 11. maj 2007.

Miljøstyrelsens vejledning om Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984.

Miljøstyrelsens vejledning nr. 6/1984 om Måling af ekstern støj fra virksomheder.

Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1993 om Beregning af ekstern støj fra virksomheder.